

ILLUSTREREDE KLASSIKERE™ – 7
Udgivet 2007 af Egmont Serieforlaget A/S
Redaktion: Anders Hjorth-Jørgensen og Michael G. Nielsen
Markedsføring: Helle Fruergaard
Ansvarlig udgiver: Jan Neiiendam
Design: Stein Hjelmerud

Copyright © 2007 First Classic, Inc. All Rights Reserved.
Published with the written licensed permission of First Classic, Inc.

License by Agentur Fuchs, Stuttgart.
Trykt hos Gummerus Printing, Finland 2007.
ISBN 978-87-7679-261-9
www.klassikere.serieforlaget.dk

Homer
ODYSSEUS

H. Rider Haggard
KONG SALOMONS MINER

SHERIF BILL HICKOK

Julius Cæsar
CÆSARS GALLERKRIG

EGMONT
Serieforlaget

I LLUSTREREDE KLASSIKERE var tegneserier baseret på kendte bøger. Ideen var, at hæfterne skulle tjene som en introduktion til litteraturen. I Danmark blev de første hæfter i serien udgivet i 1955, og de fortsatte med at udkomme frem til 1976. 1969-74 udkom 65 af de oprindelige amerikanske Gilberton-hæfter desuden med squareback som *Stjerneklassikere* trykt på kraftigere papir. Men inden serien nåede til Danmark - og for den sags skyld også da den kom hertil - blev den mødt af kritiske røster, som mente, at enhver form for tegneserier havde skadelig indflydelse på den opvoksende ungdom. Derfor fik vi heller ikke oplevelsen af "den ægte vare", for forsiderne havde ændret karakter. Vi fik fornøjelsen af de malede forsider og måtte derfor undvære førsteudgavernes tegnede med al den fortælling og stemning, de rummede. Hvorfor? Det er et af temaerne i denne bogs redaktionelle artikler.

Forsiderne i denne bog har alle været brugt på de amerikanske førsteudgaver, for de tre sidste titler blev alle sat i produktion efter den første malede forside, som amerikanske læsere kunne opleve på *Classics Illustrated* #81, *The Odyssey* i 1951. Det er også den første i denne bog. Ligesom det har været tilfældet i de seks foregående bøger, vil de kommende også genoptrykke numre af *Illustrerede Klassikere* udelukkende med malede forsider - primært fra den amerikanske anden udgave. Disse vil i det enkelte bind blive stillet overfor førsteudgavens tegnede, atmosfæremættede og - i forhold til den malede forside - langt bedre fortællende forsider.

De kan i mange tilfælde virke grovere og mere "tegnese-rieagtige" end de malede forsider, men de skaber også en umiddelbar forventning, som indfris af tegneserien.

Det er sjældent tilfældet med de malede forsider, hvis stil sjældent harmonerer med indholdet - hvis de altså ikke blev malet af Alex A. Blum og Henry C. Kiefer, som stod for hovedparten af de malede forsider indtil #111 i 1953. Netop disse to tegnere forstod at tilpasse deres malede forsider - og skabe forventning - til indholdet, hvilket de foregående seks bind allerede har givet eksempler på. Flere vil følge i kommende bind af denne serie, hvis mål det er i bogform at genudgive samtlige de 227 *Illustrerede Klassikere*-hæfter, som udkom i Danmark.

Anders Hjorth-Jørgensen
august 2007

ODYSSEEN

Fra tegnede til malede forsider 6
af Anders Hjorth-Jørgensen

Den lange vej hjem 8
af Velle Espeland

Odysseen 59

Homer 59

Odysseus verden 60

Olympens blå bog 61

KONG SALOMONS MINER

Den ambivalente imperialist 64
af Haakon W. Isachsen

Kong Salomons miner 69

Kong Salomons miner 115

SHERIF BILL HICKOK

De kaldte ham Wild Bill 118
af Nils Nordberg

Sherif Bill Hickok 123

Et heltmodigt tilbagetog 168

CÆSARS GALLERKRIG

På vej mod magten 172
af Velle Espeland

Cæsars gallerkrig 177

Julius Cæsar 221

Udenfor Romerrigets grænser 222

Den romerske hær 223

Alle *Illustrerede Klassikere* udgivet i Danmark har malede forsider. Fra første nummer i 1951 tog vi det som en selvfølge, at sådan så *Illustrerede Klassikere* ud. For amerikanske læsere var det langtfra tilfældet. Februar 1951 udkom #80, *White Fang*, som de 79 foregående med tegnet forside - for dette nummers vedkommende af Alex A. Blum.

Fra tegnede til malede forsider

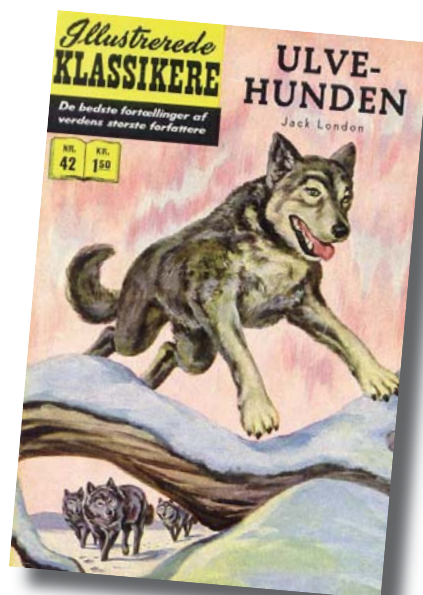
af Anders Hjorth-Jørgensen

Marts 1951 markerede imidlertid en væsentlig ændring, idet #81, *The Odyssey*, havde malet forside af samme kunstner. Han tog sig også af flere af de følgende og havde som art director 1954-57 det overordnede ansvar for hæfternes design.

Med de malede forsider ønskede Gilberton at give endnu et signal om *Classics Illustrateds* respektabilitet og kvalitet i forhold til de øvrige tegneserier på markedet.

DR. FREDERIC WERTHAM

Tegneseriemediet som helhed var på det tidspunkt udsat for heftig kritik i medierne pga. deres påståede skadelige indflydelse på den opvoksen-

Forsiden til første udgave af White Fang var tegnet af Alex A. Blum. Maj 1956 udkom hæftet med ny forside malet af anonym kunstner

de ungdom. Bannerføreren i dette "korstog" var psykiateren Frederic Wertham i artikler i ansete amerikanske tidsskrifter.

Hetzen mod tegneserierne medførte også en række høringer på foranledning af statsadministrationen,

hvilket også bragte Gilbertons medarbejdere i vidneskranken. I 1951 vidnede redaktøren Meyer A. Kaplan ved en høring i New York. Han endte sit vidneudsagn med denne opsummering:

”Et barn, som ikke er interesseret i god litteratur, læser det heller ikke af egen fri vilje. Tvangsfodring med klassikerne vil ikke gøre mere indtryk på ham, end et besøg på et kunstmuseum gør på et barn, der ikke interesserer sig for kunst. Smagen for den gode litteratur og kunst må udvikles gradvist hos barnet. Han må forstå det, før han kan værdsætte det ... En letforståelig billedliggørelse af verdens store fortællinger medvirker til at udvikle interessen ...”

Dr. Frederic Wertham var ikke enig og gentog gerne sin påstand om, at ingen børn havde følt sig motiveret af *Classics Illustrated* til at læse den oprindelige romanudgave.

Heldigvis for Gilberton lod flertallet af amerikanske forældre sig ikke påvirke af Wertham.

I TILLID TIL FORÆLDRENE

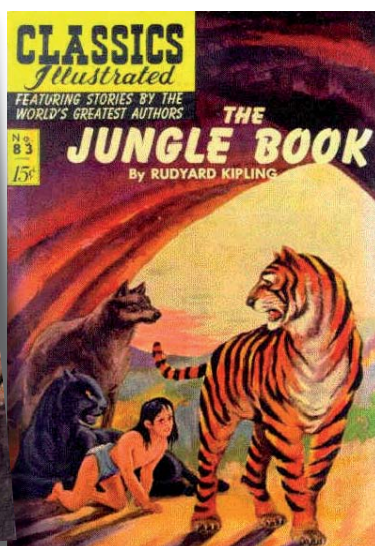
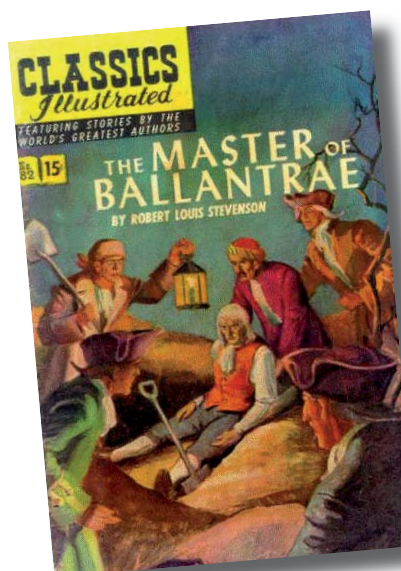
For yderligere at lægge afstand til de andre tegneseriehæfter på markedet, skiftede Gilberton sit netværk af lokale distributører ud med en enkelt, national, Curtis Distribution. Det betød, at klassikerne nu blev distribueret sammen med lødige og ansete tidsskrifter og altså ikke sammen med ”underlødige” tegneserier.

Med de malede forsider fulgte også en 50% prisforhøjelse fra 10 til 15 cent. Børnenes ugepenge rakte ikke

Modstående side til venstre: Originalmalerierne til to Classics Illustrated-udgaver. 2. udgave af Huckleberry Finn fra 1956, og 3. udgave af Moby Dick fra 1969. Sidstnævnte med sin anden malede forside til Twin Circle-udgivelsen fra 1969 (se bog 2 side 170). Den første malede forside til Moby Dick findes i bog 5 side 7.

Efter 1951 blev nye udgaver af de første 80 numre af *Classics Illustrated* udstyret med malede forsider, hvis kunstner ofte forblev anonym. De tegnede forsider til *Ivanhoe*, *The Count of Monte Cristo* og *The Last of the Mohicans* er udført af henholdsvis Malcolm Kildale (#2) og Ray Ramsey (#3 og 4), mens Lou Cameron har malet den nye forside til *The Count of Monte Cristo*.

til dette, så Gilberton måtte i langt højere grad regne med forældrene som købere.

Forældrene var tilsyneladende tilliden værdig, for på trods af prisforhøjelsen var salget ikke vigende. De forstod signalerne: placering blandt de lodige tidsskrifter og malede forsider, som lugtede lidt af "rigtig" kunst.

Trods Wertham og hans eftersnakere havde *Classics Illustrated* stadig forældrenes tillid.

Og læserne? Børnene? I dag tilhører de forældre- eller bedsteforældregenerationen og er villige til at generhverve den barndomslæsning, som er lagret i hukommelsen, for dyre penge. Det er Internet-auktionerne www.ebay.com og www.qxl.dk slå-

ende beviser på. Søg på henholdsvis "classics illustrated" og "illustrerede klassikere" og følg auktionerne. Det er ikke småbeløb, disse hæfter handles for i pæn stand.

Jeg er ikke i tvivl om, at mange af disse købere har og har haft det ligesom mig: de samler på de af barndommens store oplevelser, som de dengang læste gentagne gange, men som også bragte - og stadig bringer - dem på jævnlige ture til biblioteket

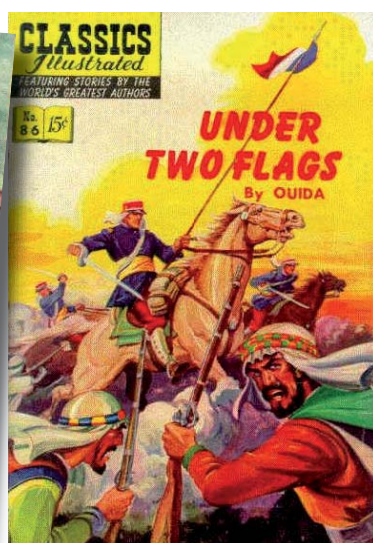
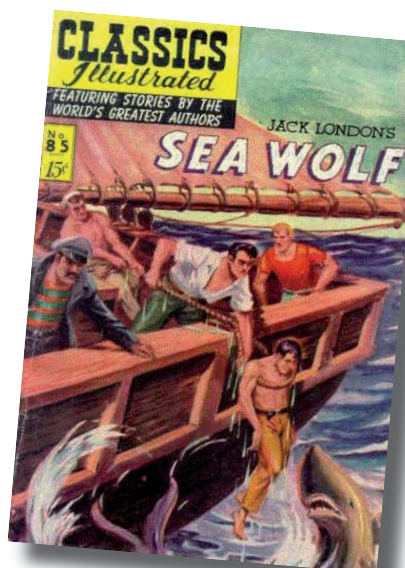
FRA TEGNING TIL MALERI

Som sagt havde de malede forsider en mission: de skulle føre tanken væk fra *Classics Illustrated* som en del af den store hob af tegneserier og hen på noget mere kunstnerisk respektabelt.

De første syv malede forsider, fra Classics Illustrated #81, The Odyssey, til #87 var udført af Alex A. Blum. Efterfølgende malede han yderligere otte forsider - måske ni, hvis Skatteoen også kan tilskrives ham (se bog 6 side 224).

Personligt mener jeg, at de tegnede forsider rummer langt mere dynamisk fortælling end de malede, og at de i højere grad er med til at formidle tegneseriens stemninger, tema, miljøer og aktører.

1950'ernes Gilberton-redaktører var af en anden opfattelse. Ikke blot nye titler i serien blev forsynet med malede forsider. Efter 1951 fik nye oplag/udgaver af de første 80 numre af *Classics Illustrated* også malede forsider.

Illustrerede
KLASSIKERE

*De bedste fortællinger af
verdens største forfattere*

NR. 25 KR. 150

ODYSSEEN

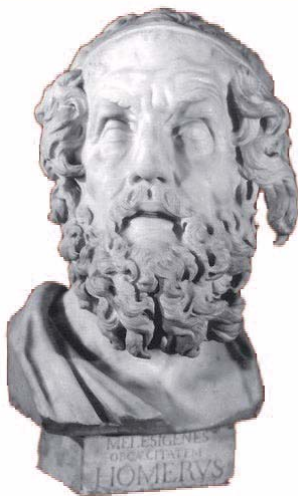
Af HOMER

Ved OTTO GELSTED

Den lange vej hjem!

af Velle Espeland
bearbejdet til dansk af
Anders Hjorth-Jørgensen

Homer, som en skulptør i eftertiden har ment, han så ud.

STEMMER FRA BRONZEALDEREN

Iliaden og *Odysseen* er blandt de ældste bevarede digterværker. De blev nedskrevet en gang mellem det ottende og det sjette århundrede f. Kr., men fortællingerne og stilen er sandsynligvis flere hundrede år ældre. Dermed daterer dette fortællestof sig til bronzealderen, den mystiske guldalder, som vi ved så lidt om. Måske er vore skandinaviske helleristninger - med billeder af skibe med mange krigere om bord, bevæbnede ryttere, men også elskende par - illustrationer til lignende fortællinger eller kvad.

Iliaden og *Odysseen* hænger sammen og er dele af en større cyklus, hvis andre dele er gået tabt. Udgangspunktet for fortællingerne er, at Paris - prins af Troja - får til opgave at afgøre, hvem af gudinderne Hera, Athene og Afrodite, som er den smukkeste.

Afrodite lover ham verdens skønneste kvinde, hvis han kærer hende som den smukkeste. Følgelig lader Paris hormonerne bestemme udfaldet og peger på Afrodite. Problemet er blot, at den skønne Helena allerede er gift med kongen af Sparta, Menelaos.

Paris bortfører hende alligevel til Troja, hvilket Menelaos naturligvis ikke vil finde sig i. Han går til angreb på Troja sammen med helte fra alle de græske stater. *Iliaden* fortæller om slutfasen i denne krig, og hvordan Menelaos og hans hær erobrer Troja ved snedig list - en hul træhest - udtænkt af Odysseus, konge af Ithaka.

Inden da har Achilles dræbt Paris, så Menelaos kan derefter tage Helena med tilbage til Troja.

Odysseen fortæller om Odysseus' hjemrejse efter krigen. Her møder han til stadighed forhindringer, så

det tager ti år, før han når hjem til Ithaka og sin dronning Penelope.

Som læsestof er *Odysseen* den mest interessante del. *Iliaden* koncentrerer sig om kampen, og handlingen drives frem af vold og drab, mens det i *Odysseen* handler mere om kløgt og mod.

BEREGNET TIL SANG

Odysseen er ligesom *Iliaden* som digterværk betragtet et epos, dvs. fortællende sange af betragtelig længde. I modsætning til de sange, vi kender fra vores kulturkreds, er et epos ikke opdelt i strofer. De enkelte verslinier følger efter hinanden uden pauser eller omkvæd. I mange tilfælde har melodien været knyttet til den enkelte linie, hvilket har gjort fremførelsen ret monoton. Dramatikken opstod gennem teksten.

Iliaden og *Odysseen* er digtet på heksametre. Det

betyder, at hver verslinie består af seks betonede stavelser med et antal tryksvage stavelser imellem. Skal man læse *Odysseen* i oversættelse kan det - for at komme ind i rytmen - være en hjælp at læse højt, mens man markerer takten.

(Se i øvrigt eksemplet på side 14 fra Christian Wilsters danske oversættelse på heksametre fra 1837).

HVORDAN BLEV ODYSSEEN TIL?

I antikken blev det fortalt, at *Iliaden* og *Odysseen* var digtet af en sanger med navnet Homer. Den græske historiker Herodot (484 til ca. 430-420 f. Kr.) var sikker på, at Homer var født omkring 830 f. Kr. Men bortset fra at han skal have været blind, har vi ikke andre oplysninger om ham. De to epos rummer imidlertid så tilpas stor forskel i stil og sprog, at nyere forskere har sat spørgsmålstegn ved, om de kan være digtet af samme person. Alle er dog enige om, at *Iliaden* og *Odysseen* er sammensat af mange ældre sange, som er overleveret i mundtlig tradition.

I 1930'erne foretog den amerikanske professor Milman Parry optagelser med serbiske sangere i Bosnien. Sangerne var analfabeter, men kunne alligevel fremføre gamle epos på mange tusinde verslinier. Et af disse var på hele 27.000 linier.

Så lange sange kan man naturligvis ikke huske ordret, men sangeren hu-

skede selve fortællingen og enkelte episoder. Desuden havde han et stort udvalg af formler, som kunne bruges på hændelser, som gentog sig, og havde samtidig god øvelse i at improvisere heksametervers. Disse serbiske sangere opbyggede sangen, mens de sang.

Milman Parry (1902-35)

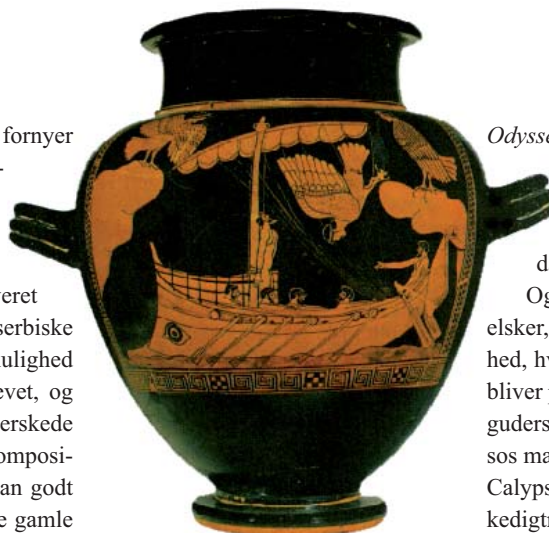
Det betyder, at epos stadig fornyer sig, men på baggrund af ældgamle traditioner.

Milton Parry var Homerforsker og mente, at *Iliaden* og *Odysseen* var overleveret på samme måde som de serbiske sangepos. Dermed er der mulighed for, at Homer faktisk har levet, og at han har været en, som beherskede denne form for mundtlig komposition af epos. I så fald kan han godt have været den, som satte de gamle sange sammen til *Iliaden* og *Odysseen* på samme måde, som finske Elias Lönnrot sammensatte det finske nationalepos *Kalevala* af mange finske folkeviser.

GAMLE EVENTYRMOTIVER

I *Odysseen* findes temaer, som genfindes i anden folkedigtning, bl.a. i fortællingen om Sinbad Søfareren i *1001 nats eventyr*. Ligeledes har kyklopen Polyfemos paralleler i nordiske folkeeventyr i form af trolde, der ligeså let lader sig narre.

Da Polyfemos spørger om Odysseus' navn, svarer han "Ingen". Derfor kommer de andre kykloper ham hel-

Odysseus lader sig binde til masten for at kunne lytte til sirenes sang uden at kaste sig i havet til dem. Mandskabet har fået ørerne forsejlet med voks. Græsk rød-lervase fra ca. 470 f. Kr.

ler ikke til undsætning, da han siger, at "Ingen" har blindet ham.

Dette tema går igen i andre europæiske sagn og eventyr.

I P. Chr. Asbjørnsens huldre-eventyr fortælles om en møller, der kalder sig "Ingen", før han hælder kogende tjære over en trolde. Trolde løber væk og råber "Ingen har skoldet mig! Ingen har skoldet mig!"

Dette tema er selvfølgelig ikke arvegods fra *Odysseen* men blot et ældgammelt eventyrtema, som både

Odysseens digter og nordiske eventyrfortællere har kendt til.

I *Odysseens* trettende sang møder Odysseus guden Atlas' datter, nymfen Calypso, på øen Ogygia. Odysseus bliver hendes elsker, og hun lover ham udødelighed, hvis han bliver hos hende. Han bliver på øen i syv år, men ved andre guders hjælp undslipper han Calypsos magt.

Calypso er også en kendt figur i folkedigtningen. Både sagn og eventyr vrimler med overnaturlige kvinder, som med magt forsøger at fastholde en mandlig elsker.

LÆST OG OVERSAT

Iliaden og *Odysseen* blev allerede læst i antikkens Grækenland. På kejser Augustus tid (fra 31. f. Kr. til 14 e.Kr.) skrev den romerske digter Vergil sit epos *Æneiden*.

Han fortæller her om en romersk helt, Æneas, som skal have været med i krigen mod Troja, med en efterfølgende problemfyldt og eventyrlig rejse hjem.

Vergil gør Æneas til en af romernes forfædre og knytter dermed romerne til den mytiske græske guldalder.

Troldkvinden Kirke har skænket Odysseus en trylledrik og løfter tryllestaven for at fuldføre trolddommen, som skal forvandle ham til en gris. Odysseus er imidlertid blevet advaret af guden Hermes, som har givet ham en modgift, der sætter trylledrikken ud af kraft. Maleri fra 1600-tallet af Jan van Biljert.

I middelalderen og renessancen var *Æneiden* mere læst end *Odysseen*. Det var resultatet af, at der var flere latin- end græskkyndige. Desuden var den mere litterært og kunstfærdigt udformet end *Odysseen*.

I 1700-tallet fik man mere sans for det oprindelige og primitive, og siden har *Odysseen* stået som en af verdenslitteraturens klassikere.

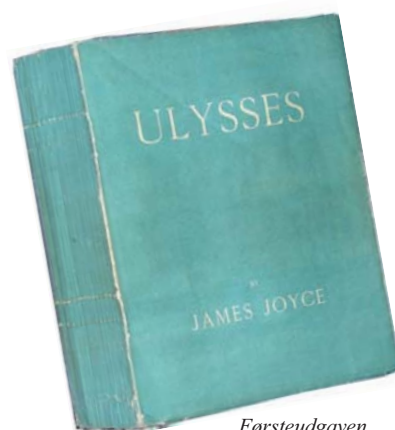
Den ældste oversættelse til et nordisk sprog er Christian Wilsters oversættelse til dansk i 1837 (se side 14). Den første svenske oversættelse stod Erland Lagerlöf for i 1912, mens Arne Garborg stod for en oversættelse til nynorsk i 1918. Først i 1922 blev *Odysseen* oversat til norsk rigsmål af Peter Østerbye. Bortset fra Garborgs oversættelse er alle udkommet i flere oplag og udgaver. Mange af disse har illustrationer af den engelske kunstner John Flaxman.

VARIATIONER!

Odysseen er ikke blot et af de ældste, men også et af de mest bearbejdede digterværker i vores kulturhistorie. Den er filmatiseret enkelte gange (se side 14) og er blevet dramatiseret til teaterscenen.

Odysseus optræder i flere operaer bl.a. i Claudio Monteverdis (1567-1643) *Il ritorno d'Ulisse in patria*, i Gabriel Faurés (1845-1924) *Penelope* og i August Bungerts (1845-1915) *Homerische Welt*.

Mange forfattere har opfattet Odysseus som prototypen på det søgende menneske på rejse gennem livet. En af de mest kendte varianter er James Joyces roman *Ulysses* fra 1922. Den fortæller om en dag i annoncesælgeren Leopold Blooms liv. Han vandrer rundt i Dublin og oplever hverdagsagtige ting, som modsvares af Odysseus eventyr. Til sidst kommer han hjem til hustruen Molly!

Førsteudgaven af Joyces digre romanværk.

Velle Espeland er folkemindeforsker og har ledet det norske visearkiv i over 20 år. Han underviser ved Institut for Kulturstudier ved Oslo universitets humanistiske fakultet. Han har skrevet en række bøger og artikler om folkloristiske og kulturhistoriske emner samt nye historier til de klassiske, norske tegneserier *Smørbukk* og *Tuss & Troll*.

Den engelske skulptør John Flaxman (1755-1826) har tegnet de mest kendte og brugte illustrationer til *Odysseen*.

En klassiske uddannelse og hengivenhed overfor antikkens kunstnere gav hans arbejder et udtryk, som gik hånd i hånd med teksten. Her i skildringen af Odysseus møde med Kirke.

I USA blev *The Odyssey* trykt i kun fire oplag. Tegneserien forblev uforandret gennem alle oplag. Til førsteudgaven malede Alex A. Blum forsideillustrationen. Denne udgave kom i tre oplag. I foråret 1969 udkom en ny udgave med forside af Tony Tallarico i et enkelt oplag.

Harley M. Griffiths (1908-86) blev født i Brooklyn, New York, og studerede kunst ved Pratt Institute og National Academy of Art samtidig med, at han arbejdede som designer af billed- og skulpturel kunst for Rambusch Liturgical Arts Co. Det medførte, at han kom til at stå som tegner af *Valiant Lives* - en strip syndikeret til katolske aviser.

Under 2. verdenskrig arbejdede han med flydesign i San Diego, men flyttede til New York, hvor han begyndte at arbejde som freelancetegner på forskellige tegneseriehæfter. Bl.a. for Max Gaines og dennes forlag

Udgivet første gang

som *Classic Comics* #81 i marts 1951.

Udgivet på dansk som *Illustrerede Klassikere* nr. 25 i 4 oplag - det første i 1956 - med dansk tekst af Otto Gelsted.

I USA også udgivet af Acclaim Books som undervisningsudgave i marts 1997 med forsideillustration af Enrique Alcatena.

Manus:

Ukendt

Tegninger:

Harley M. Griffiths

Altman & Co., og dermed var det slut med tegneseriearbejdet. Griffiths forblev i denne stilling, til han lod sig pensionere i 1973.

Han blev dog en meget aktiv pensionist, som helligede sig akvarelmaleriet med en lang række udstillinger som resultat.

Educational Comics på successen *Picture Stories From the Bible* samt til *Land of the Lost*, baseret på radioserien af samme navn. Dette engagement ophørte imidlertid ved Max Gaines' død i 1947.

Griffith var i mellemtiden flyttet til Quebec med familien og her tegnede han i løbet af kort tid de fire *Classics Illustrated*, han udførte for Gilberton. Hvor de tre første udkom 1947-48, måtte den sidste, *The Odyssey*, vente til 1951 - efter sigende rentegnet af en anden end Griffiths.

I foråret 1947 blev han ansat som art director hos reklamebureauet B.

Harley M. Griffiths bidrog til fire *Classics Illustrated*: *Jane Eyre* (CI-39), *Mysteries* by Edgar Allan Poe (CI-40) (episoden *The Fall of The House of Usher*), *The House of Seven Gables* (CI-52) og *The Odyssey* (CI-81). Til CI-39 og CI-52 tegnede han også forsiderne. Både forsider og indhold blev senere omtegnet, så det er ikke Griffiths' versioner, der er udkommet på dansk som *Illustrerede Klassikere* nr. 133 og 78. CI-52 udkom ikke på dansk.

Otto Gelsted

- se biografi bog 4 side 13.

Fra venstre mod højre: Den første amerikanske udgave, 1969-udgaven med forside af Tallarico, den australske udgave og Acclaim-udgaven fra 1997.

Musa! fortæl mig om Manden, den vidtbefarne, som flakked Meget omkring, da han havde forødt det hellige Troia, Saae mangfoldige Byer, og fik deres Sæder at kjende; Men paa sin Fart over Havet han svar Gjenvordighed udstod, Medens han stred for at bjerge sit Liv, og for Svendenes Hjemkomst; Dog sine Svende han ei fik frelst, hvor ivrig han stræbte, Thi ved formastelig Daad de selv paa-drog sig en Ufærd, Ret som Daarer, de slagted den høit-henvandrende Solguds Oxer, og derfor til Straf han dem Hjemfærdsdagen berøved.

Sådan indledes første sang i danske Christian Wilsters oversættelse fra 1837 af *Odysseen*. Den oversættelse har sammen med Otto Gelstedes prosaoversættelse fra 1954 "plaget" generationer af danske gymnasieelever. Samtlige 24 sange kan læses på webadressen <http://www2.kb.dk/elib/lit//dan/wilster/od.kml/>.

Derfra er der langt til computerspillet fra 2006, *Titan Quest*, som reklamerer med, at spillerne kan "kæmpe sammen med Agamemnon og Achilles samt bruge Odysseus' tricks og kneb" i en episk historiefortælling baseret på den græske mytologi om den mørke og uhyggelige underverden Hades.

Imellem Wilster og *Titan Quest* er flere bearbejdede udgaver af *Odysseen* udgivet på dansk, hvilket oplag på www.bibliotek.dk afslører. Både Wilsters og Gelstedes oversættelser er tilgængelige på danske folkebiblioteker sammen med bl.a. nye udgaver af Morten Pontoppidans bearbejdning fra 1902 *Odysseus' Rejser og Eventyr saaledes som jeg*

Chr. Wilster (1797-1840)

Odysseus i gamle og nye medier

af Anders Hjorth-Jørgensen

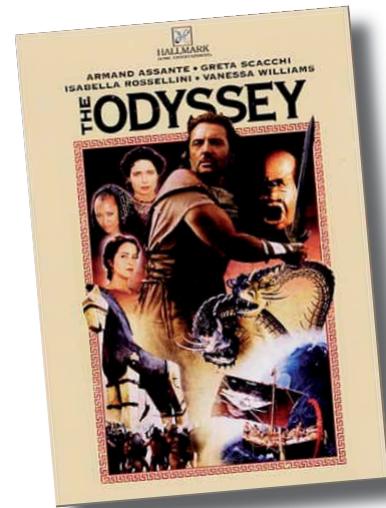
har fortalt dem for mine Børn. I den nye udgave dog med illustrationer af Erik Hjorth-Nielsen i modsætning til den oprindelige udgave, der havde illustrationer af maleren og billedhuggeren Niels Skovgaard.

Ligesom det var tilfældet med Homers *Iliaden* (se bog 4 side 12), har den danske forfatter Bent Haller også givet sin version af *Odysseen*. Den udkom i 1999 med illustrationer af Mads Stage, men er siden kommet i flere oplag og nye udgaver. Den beskrives således: "Gendigtning af sagnene om Odysseus' eventyrlige oplevelser og bedrifter med far-søn forholdet mellem Odysseus og Telemakos i centrum og Telemakos' udvikling til mand og ikke mindst om erotikken, kvinderne og gudinderne".

FILMATISERINGER

Også filmindustrien har haft fat i det klassiske stof, men overraskende nok - det eventyrlige stof taget i betragtning - i begrænset omfang.

I 1955 havde den italienske *Ulisse* instrueret af Mario Camerini premiere med Kirk Douglas i rollen som Odysseus og Silvana Mangano, Rossana Podestà og Anthony Quinn i andre betydningsfulde roller. "Kommer-

ciel, men ikke kunstløs filmatisering af Homer" vurderer Bjørn Rasmussen i *Filmens hvem hvad hvor* 1968. "Kulørt underholdning" er nok den bedste betegnelse for Andrei Konchalovskys TV-filmatisering fra 1997, *The Odyssey*, produceret af Francis Ford Coppola. Armand Assante er den plagede helt sekunderet af en perlerække af andre stjernesuespillere i små og store roller. Men det er også en filmatisering, som i det store og hele trofast, levende og engagerende visualiserer handlingen i det klassiske epos med replikker og i et sprog fjernt fra både Homer og Wilster.

